

Controller jako partner biznesowy ery digitalizacji

Prelegent:

dr Tomasz M. Zieliński

Dyrektor Zarządzający ICV POLSKA
International Association of Controllers (ICV)

www.icvpolska.pl

dr Tomasz M. Zieliński

Dyrektor Zarządzający ICV POLSKA,

Delegat na Polskę International Association of Controllers (ICV) – *Internationaler Controller Verein*

International
Association
of Controllers

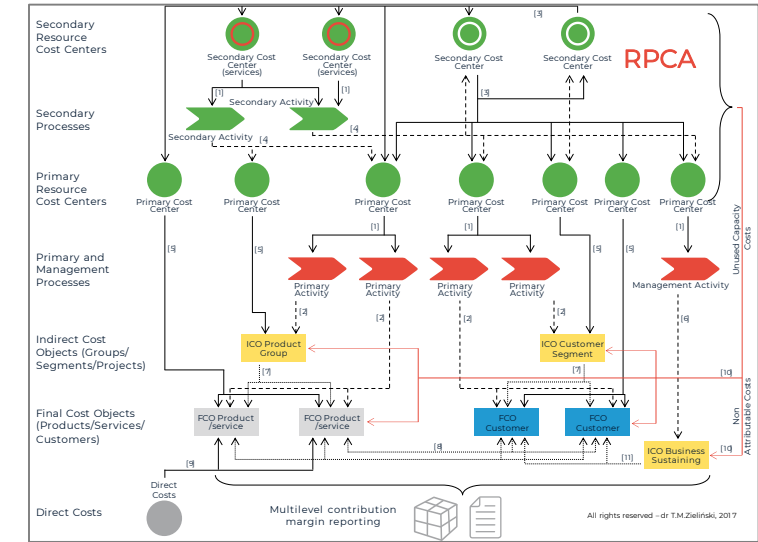
International
Association
of Controllers

dr Tomasz M. Zieliński

ZASOBOWO & PROCESOWY RACHUNEK KOSZTÓW

- Doktor nauk ekonomicznych Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, dziedzina: finanse, specjalność: **controlling, rachunkowość**.
- Autor zasobowo-procesowego rachunku kosztów (ZPRK/RPCA).
- **ZPRK/RPCA jest wdrażany w dużych grupach kapitałowych oraz w przedsiębiorstwach jak:** ORLEN Laboratorium, LOTOS Kolej, FirstData Poland, Electrolux, Komputronik, Sun Garden, Profim, Energa Obrót, Blachotrapez, z branż produkcyjnych, usługowych, finansowych i handlowych.
- **ZPRK/RPCA na uniwersytetach:** UEP, SGH, UŁ, US, SGGW.
- Wykładowca na: **UEP, SGH, UMK, UŁ**.
- Stały współpracownik Katedry Controllingu Analizy Finansowej i Wyceny w UEP.

---

dr Tomasz M. Zieliński
Dyrektor Zarządzający ICV POLSKA

t. +48 61 852 33 53
m. +48 509 053 777
tomasz.zielinski@akademiacontrollingu.pl

Międzynarodowe Stowarzyszenie Controllerów (ICV)
Akademia Controllingu Sp. z o.o. (ICV POLSKA)
ul. Towarowa 35/403a
61-896 Poznań
NIP: 778-14-34-368

---

icv
International
Association
of Controllers

www.icv.pl

Zapraszam do kontaktu:

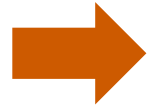
A
C Akademia
Controllingu

abc akademia

icv
International
Association
of Controllers

4

Plan prezentacji

- Controlling według Międzynarodowego Stowarzyszenia Controllerów (ICV)
- Rola controllerów w erze digitalizacji
- Controlling Process Model 2.0 – nowoczesne podejście do controllingu
- Istota partnerstwa biznesowego w controllingu
- Partnerstwo biznesowe z wykorzystaniem koncepcji ZPRK/RPCA

Międzynarodowe Stowarzyszenie Controllerów – ICV

Internationaler Controller Verein

CONTROLLING COMPETENCE

Come together

Work together

Grow together

Jak siebie postrzegamy

Co możemy zaoferować dla Twojego osobistego i zawodowego sukcesu

- Jesteśmy **liderami** opinii w dziedzinie controllingu.
- Rozwijamy **kompetencje** Controllerów, aby mogli stać się **partnerami biznesowymi**.
- **Ułatwiamy** karierę Controllerom. Członkowie ICV odnoszą większe **sukcesy** zawodowe.
- Zapewniamy **szeroką** sieć kontaktów dla Dyrektorów Finansowych (CFO) i controllerów.
- ICV jest **międzynarodową** przestrzenią nowoczesnych kompetencji controllingowych.

Międzynarodowe Stowarzyszenie Controllerów Początek w 1975 r.

- **1975:** Założone przez absolwentów CA Controller Akademie
- Dziś:
  - > **6,500** członków w ponad 30-stu krajach
  - > **60** regionalnych Grup Roboczych w różnych krajach
  - > **14** eksperckich grup roboczych
  - Dream Factory jako think-tank Naszego Stowarzyszenia
  - Controller Congress: Największa, prestiżowa konferencja controllingowa w Europie dla ponad 600 uczestników
  - Kongresy w różnych krajach, łącznie dla ok. 2000 uczestników
  - Strony www, newslettery oraz publikacje Know-How, ...

44
years

Organizacja i administracja ICV w Polsce

Akademia Controllingu

Twój pierwszy wybór

Partner strategiczny
i wyłączny przedstawiciel
Międzynarodowego Stowarzyszenia
Controllerów (ICV) w Polsce

International
Association
of Controllers

I see the **value** in ICV!

ICV Life Cycle Model

www.icvpolska.pl

I see the value in ICV!

Korzyści dla członków ICV:

- Kariera i uznanie
- Współpraca i rozwój
- Networking
- Know-how

Działania ICV:

- Regionalne Grupy Robocze
- Ekspertckie grupy robocze
- Międzynarodowe kongresy
- Zaawansowana edukacja
- Coroczne raporty
- Fundamentowe know-how, publikacje
- Badania
- Artykuły i czasopisma
- Nagrody
- Komunikacja w Social Media
- Newslettery

ICV International Association of Controllers

Come together! Work together! Grow together!

I see the value in

Korzyści dla członków ICV

KARIERA I UZNANIE	WSPÓLPRACA I ROZWÓJ	NETWORKING	KNOW-HOW
Dołączysz do prestiżowej, międzynarodowej Społeczności profesjonalistów – to będzie ważny krok oraz siła napędowa Twojej kariery!	Come together! Work together! Grow together! – dzięki udziałowi w spotkaniach Grup Roboczych oraz Kongresach ICV zyskasz dostęp do najnowszego know-how oraz praktycznej wymiany doświadczeń.	Zdobędziesz wartościowe kontakty biznesowe, rozwiniesz swoją sieć networkingową i poznasz ludzi na różnych stanowiskach oraz poziomach hierarchii z wielu branż.	Zyskasz dostęp do praktycznego, specjalistycznego i unikatowego know-how, w którym znajdziesz aktualne i interesujące publikacje oraz koncepcje wykorzystywane w najlepszych firmach z całego świata.
Awards Chcesz być najlepszym? Chcesz mieć nowości i trendy, które wpływają na Twoją pracę oraz Twoich pracowników? Jako członek ICV każdego roku otrzymasz raport opracowany przez ekspertów Think Tanku ICV na temat najnowszych trendów i technologii wdrożeniowych na profesji controllingowej?	Dream Car Reports Chcesz być ekspertem i chcieć podzielić się swoją wiedzą z międzynarodową społecznością ICV? Chcesz rozprzecznić wybitnymi i innowacyjnymi ekspertami? Jako członek ICV możesz zaistnieć na międzynarodowej arenie jako ekspert.	Expert / Sector Work Groups Chcesz z poznać najlepszych controllingerów i finansistów w Twoim regionie? Interesuje Cię praktyczne wiedza i realne doświadczenia wdrożeniowe? Chcesz nawiązać profesjonalne przyjaźnie?	Regional Work Groups Kongresy ICV stanowią miejsce spotkań dla międzynarodowej społeczności controllingerów. Każdego roku na kongresach ICV przodkujemy najnowsze trendy, innowacyjne rozwiązania oraz najważniejsze kwestie z obszaru controllingu. Kongresy ICV to również dla naszych Członków doskonałe miejsce wymiany doświadczeń i poszerzania sieci kontaktów.
Congresses Chcesz zdobyć prestiżową wiedzę z finansów i controllingu? Chcesz zdobyć certyfikaty kompetencyjne? Chcesz rozwinąć się i zostać partnerem biznesowym?	Congress of Controllers Munich Kongresy ICV to również doskonałe miejsce wymiany doświadczeń i poszerzania sieci kontaktów.	Advanced Education and Certification Chcesz zdobyć prestiżową wiedzę z finansów i controllingu? Chcesz zdobyć certyfikaty kompetencyjne? Chcesz rozwinąć się i zostać partnerem biznesowym?	Executive CFO W Polsce partnerem strategicznym i wyłącznym przedstawicielem ICV jest Akademia Controllingu Sp. z o.o.
Social media Chcesz być na bieżąco? Szukasz okazji do ciekawego i szybkiego rozwoju? Obserwuj profile ICV w mediach społecznościowych i bądź z nami na bieżąco.	CA controller akademie Chcesz zdobyć prestiżową wiedzę z finansów i controllingu? Chcesz zdobyć certyfikaty kompetencyjne? Chcesz rozwinąć się i zostać partnerem biznesowym?	Social media Chcesz być na bieżąco? Szukasz okazji do ciekawego i szybkiego rozwoju? Obserwuj profile ICV w mediach społecznościowych i bądź z nami na bieżąco.	Newsletter Chcesz być poinformowany? Nie chcesz przegapić ważnych wydarzeń, informacji oraz wydarzeń? Zapisz się do newslettera ICV!
Researches and Studies Myślisz o oryginalności? Chcesz wyprzedzić co myślisz przedsięwzięcia? Potrzebujesz nagleżyci w/wangodnej opinii?	Magazines Interesuje Cię aktualna wiedza? Możesz chcesz sam publikować i przegapić się swoimi osiągnięciami?	Researches and Studies Myślisz o oryginalności? Chcesz wyprzedzić co myślisz przedsięwzięcia? Potrzebujesz nagleżyci w/wangodnej opinii?	Researches and Studies Myślisz o oryginalności? Chcesz wyprzedzić co myślisz przedsięwzięcia? Potrzebujesz nagleżyci w/wangodnej opinii?
Fundamentals Know-How Chcesz poznać najnowsza wiedzę na temat controllingu, finansów i zarządzania? Chcesz rozwinąć swoje kompetencje i poznać praktyczne know-how?	Magazines Interesuje Cię aktualna wiedza? Możesz chcesz sam publikować i przegapić się swoimi osiągnięciami?	Researches and Studies Myślisz o oryginalności? Chcesz wyprzedzić co myślisz przedsięwzięcia? Potrzebujesz nagleżyci w/wangodnej opinii?	Researches and Studies Myślisz o oryginalności? Chcesz wyprzedzić co myślisz przedsięwzięcia? Potrzebujesz nagleżyci w/wangodnej opinii?

Entry Student → **Young professional** → **Senior professional** → **Executive CFO** → **Silver professional**

Advanced Education and Certification
Chcesz zdobyć prestiżową wiedzę z finansów i controllingu? Chcesz zdobyć certyfikaty kompetencyjne? Chcesz rozwinąć się i zostać partnerem biznesowym?

Social media
Chcesz być na bieżąco? Szukasz okazji do ciekawego i szybkiego rozwoju? Obserwuj profile ICV w mediach społecznościowych i bądź z nami na bieżąco.

Newsletter
Chcesz być poinformowany? Nie chcesz przegapić ważnych wydarzeń, informacji oraz wydarzeń? Zapisz się do newslettera ICV!

Researches and Studies
Myślisz o oryginalności? Chcesz wyprzedzić co myślisz przedsięwzięcia? Potrzebujesz nagleżyci w/wangodnej opinii?

Magazines
Interesuje Cię aktualna wiedza? Możesz chcesz sam publikować i przegapić się swoimi osiągnięciami?

Fundamentals Know-How
Chcesz poznać najnowsza wiedzę na temat controllingu, finansów i zarządzania? Chcesz rozwinąć swoje kompetencje i poznać praktyczne know-how?

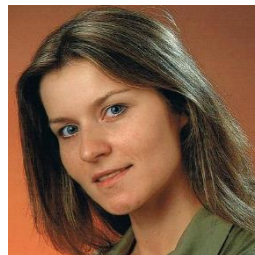
Regionalne Grupy Robocze ICV POLSKA

Anna Woźniak
Lider Grupy Roboczej
ICV Białystok

Dariusz Okniński
Lider Grupy Roboczej
ICV Dolny Śląsk

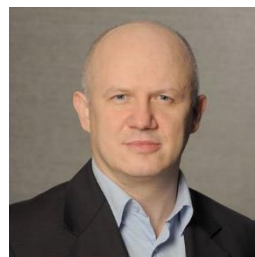
Katarzyna Żuławska
Lider Grupy Roboczej
ICV Lublin

Bartłomiej Szymaniak
Lider Grupy Roboczej
ICV Pomorze

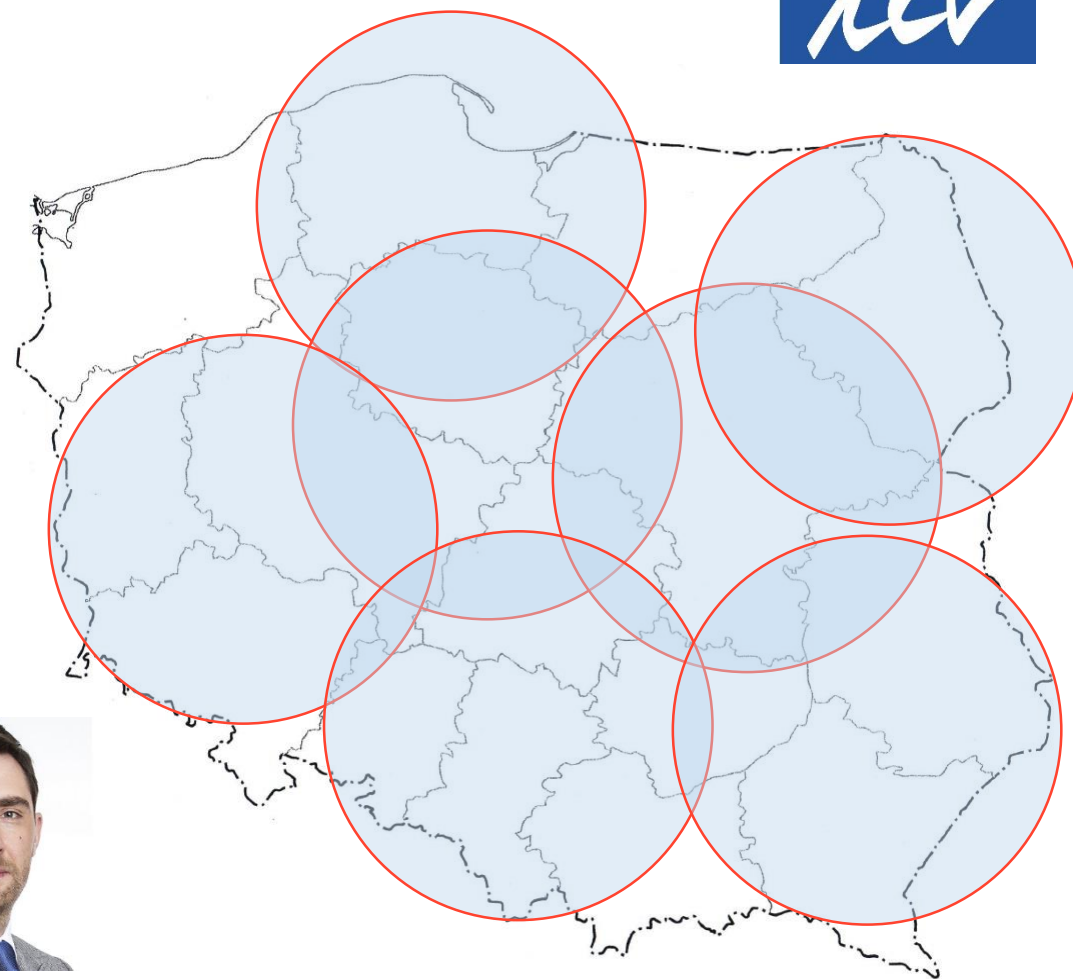
Maciej Czosnowski
Lider Grupy Roboczej
ICV Poznań

Andrzej Derkowski
Lider Grupy Roboczej
ICV Toruń-Bydgoszcz

Karol Sikora
Lider Grupy Roboczej
ICV Warszawa

- Unikatowa platforma wymiany doświadczeń
- Merytoryczne spotkania dla Członków ICV
- Aktualna tematyka i know-how
- Szeroka sieć kontaktów
- 60 Regionalnych Grup Roboczych
- Ekspertkie, sektorowe i tematyczne grupy robocze
- Dwa razy w roku spotkanie każdej grupy

Korzyści dla członków ICV

Dołącz do nas!

■ KARIERA I UZNANIE

Dołączysz do prestiżowej, międzynarodowej Społeczności profesjonalistów – to będzie ważny krok oraz siła napędowa Twojej kariery!

■ WSPÓŁPRACA I ROZWÓJ

Come together! Work together! Grow together! – dzięki udziałowi w spotkaniach Grup Roboczych oraz Kongresach ICV zyskasz dostęp do najnowszego know-how oraz praktycznej wymiany doświadczeń.

■ NETWORKING

Zdobędziesz wartościowe kontakty biznesowe, rozwinięsz swoją sieć networkingową i poznasz ludzi na różnych stanowiskach oraz poziomach hierarchii z wielu branż.

■ KNOW HOW

Zyskasz dostęp do praktycznego, specjalistycznego i unikatowego know-how, w którym znajdziesz aktualne i interesujące publikacje oraz koncepcje wykorzystywane w najlepszych firmach z całego świata.

Filozofia controllingu według **ICV**

Control

- the power to make decisions¹
- the power to rule or govern an area²
- the power to influence or direct people's behaviour³

-
- A large, thick red 'X' mark is drawn over the Polish list of terms, indicating that these terms are not the correct definition of 'Control' according to the slide's context.
- kontrolowanie
  - ograniczanie
  - nadzór
  - audyt

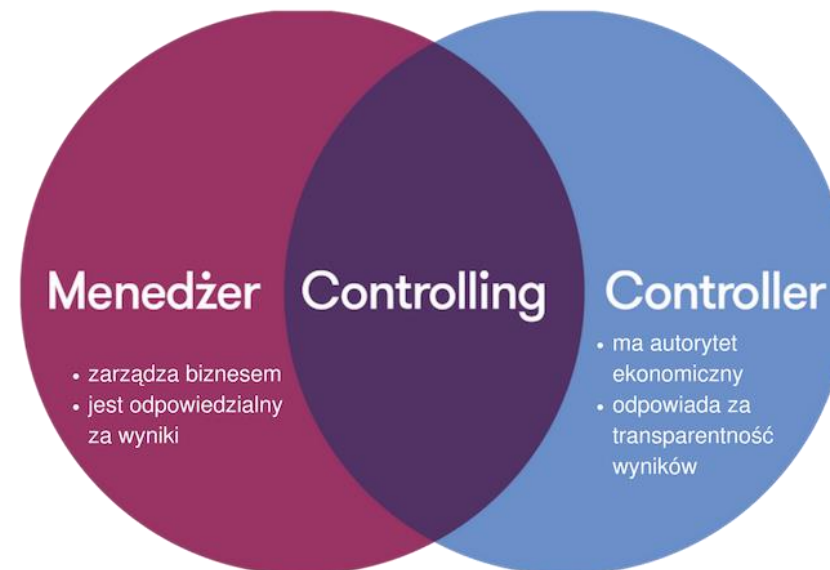
1 - Macmillan Dictionary
2 - Cambridge Dictionary
3 - Oxford Dictionary

Control = the power to

Controlling = ?

Filozofia Controllingu według ICV

- Controlling jest **procesem zarządczym** i jego sednem jest **wspólna praca zespołowa menedżerów i controllerów**.
- Controlling polega na **definiowaniu celów, planowaniu i sterowaniu** organizacją w taki sposób, aby każdy decydent działał **zorientowany na ustalony cel**. Nasza filozofia postrzegania controllingu za główny cel stawia zapewnienie **zrównoważonego rozwoju i sukcesu** przedsiębiorstw.
- Współpraca menedżera i controllera, rozumiana jest jako **partnerstwo biznesowe** i musi odbywać się na **równorzędnym i równoprawnym poziomie**. Wprawdzie to menedżer wyznacza kierunek działania, ale controllerzy również są **współodpowiedzialni** za osiągnięcie celów przez przedsiębiorstwo.

Plan prezentacji

- Controlling według Międzynarodowego Stowarzyszenia Controllerów (ICV)
- • Rola controllerów w erze digitalizacji
- Controlling Process Model 2.0 – nowoczesne podejście do controllingu
- Istota partnerstwa biznesowego w controllingu
- Partnerstwo biznesowe z wykorzystaniem koncepcji ZPRK/RPCA

Cyfrowe innowacje modeli biznesowych

Controlling w erze cyfrowej transformacji

Raport „Dream Car” Think Tanku ICV w 2017/2018 roku

We współpracy z:

Na podstawie doświadczenia i przykładów :

Digitalizacja a controlling według ICV

Digitalizacja a controlling według ICV

- To właśnie **controllerzy** będący partnerami biznesowymi kadry zarządzającej, **pełnią ważną rolę w procesie digitalizacji przedsiębiorstw.**
- Rola controllerów w erze digitalizacji ma **dwie** perspektywy:

Digitalizacja a controlling według ICV

1. Po pierwsze, controlling wspiera cały proces digitalizacji, ponieważ umożliwia rozwój cyfrowych innowacji w modelu biznesowym. Controllerzy znają nowoczesne technologie takie jak: **platformy internetowe, Robotic Process Automation (RPA), technologie Industry 4.0, BIG DATA, Advanced Analytics** itp. W tym sensie **controllerzy są inspiratorami zmian**, inicjującymi wdrożenia nowoczesnych technologii w procesach z wszystkich obszarów biznesowych swoich przedsiębiorstw.
2. Po drugie, controllerzy patrzą na digitalizację i narzędzia z nią związane jako czynnik napędzający **zmiany w samym controllingu**. Wówczas celem jest usprawnianie funkcjonowania procesów controllingowych zarówno po stronie ewidencyjnej, kalkulacyjnej jak i raportowej.

Plan prezentacji

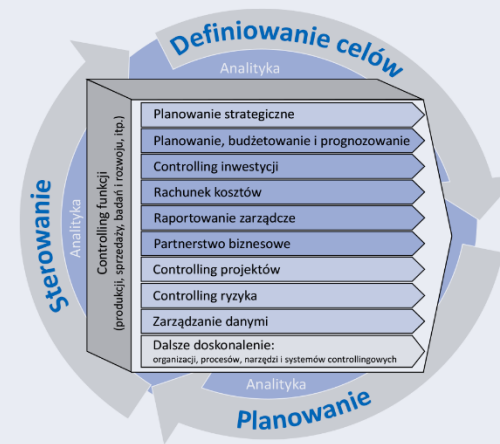
- Controlling według Międzynarodowego Stowarzyszenia Controllerów (ICV)
- Rola controllerów w erze digitalizacji
- • Controlling Process Model 2.0 – nowoczesne podejście do controllingu
- Istota partnerstwa biznesowego w controllingu
- Partnerstwo biznesowe z wykorzystaniem koncepcji ZPRK/RPCA

Controlling Process Model 2.0

Opracowanie:
International Group of Controlling (IGC)
Wydawnictwo:
Akademia Controllingu Sp. z o.o. 2019

Celem tej książki jest:

- zapewnienie standardowej, wzorcowej mapy procesów controllingowych;
- przedstawienie wytycznych do projektowania procesów controllingowych w przedsiębiorstwach;
- szybkie wyjaśnienie istoty procesów controllingowych;
- wsparcie controllerów i menedżerów w weryfikacji wdrożonych przez nich koncepcji controllingu oraz oceny ich mocnych i słabych stron;
- stworzenie podstawy do spójnego i nowoczesnego rozumienia controllingu w teorii i praktyce.

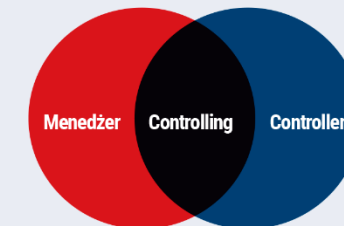

Publikacje IGC

Controlling Process Model 2.0

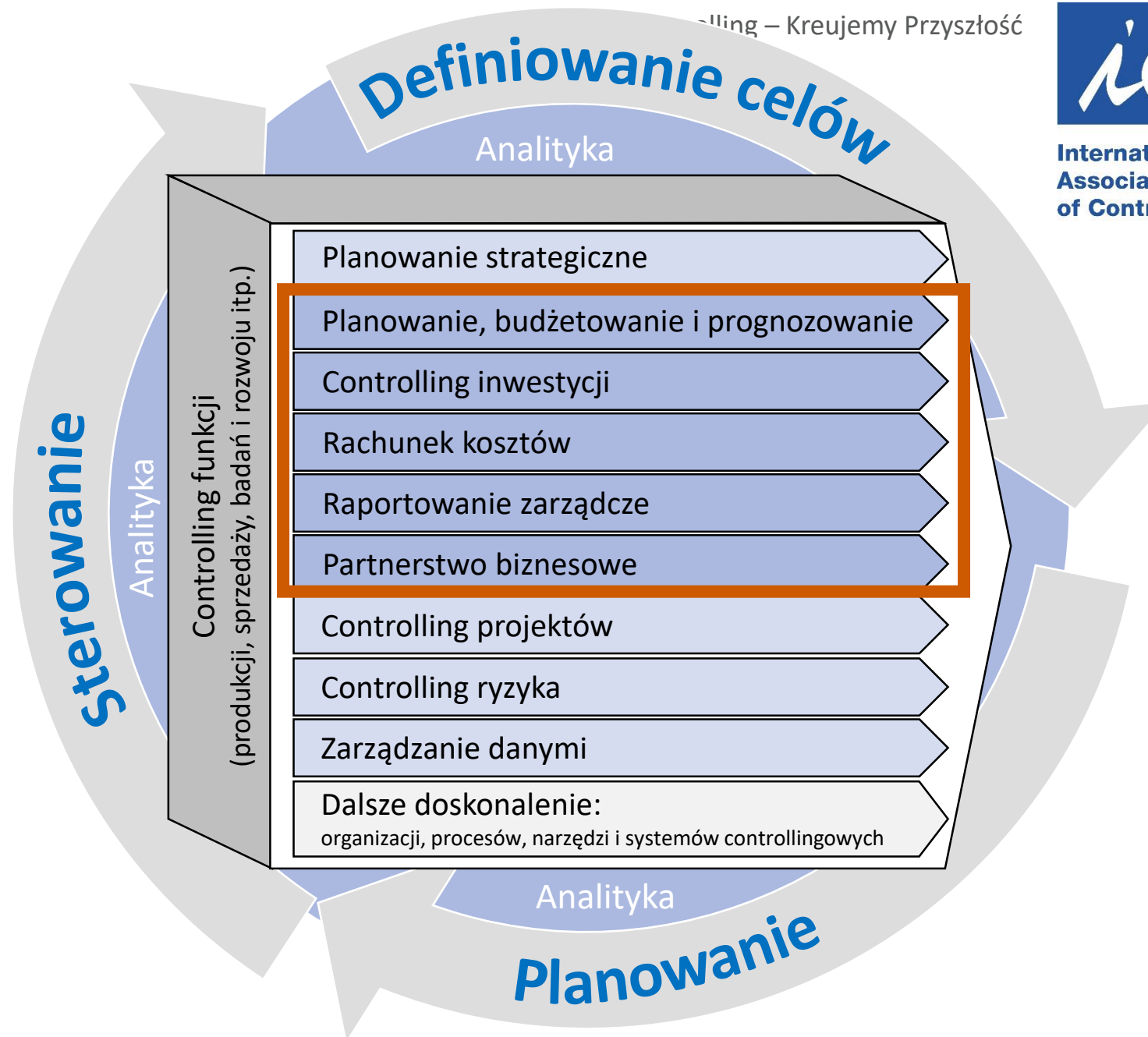
Wytyczne do opisu i projektowania procesów controllingowych

Wydanie drugie

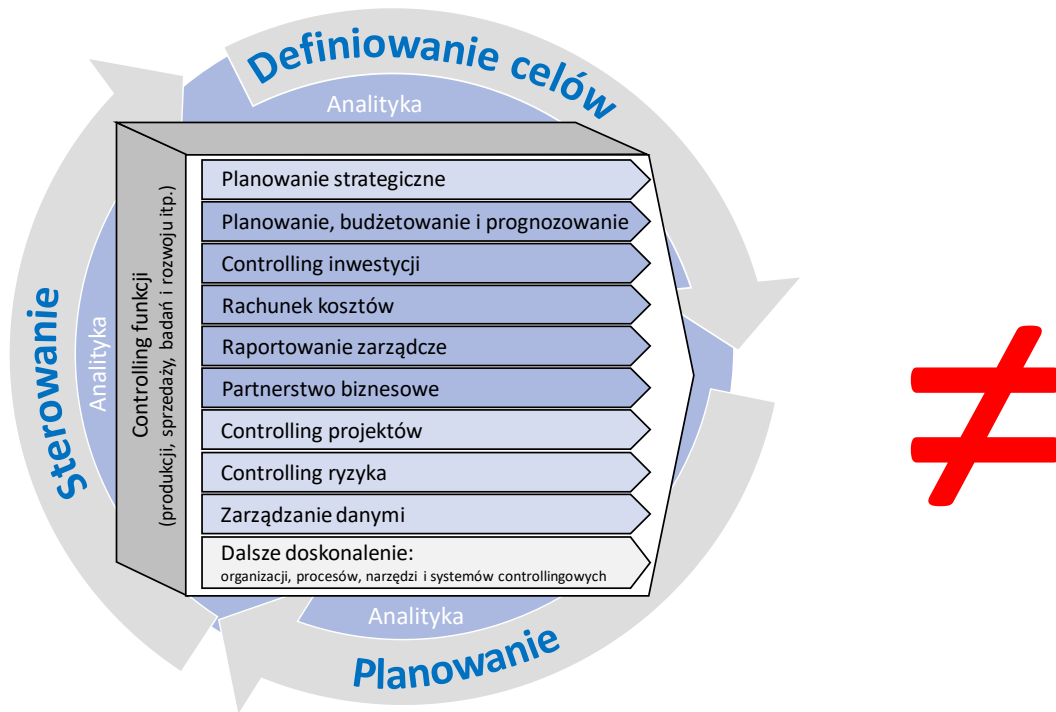

Proces Controllingu

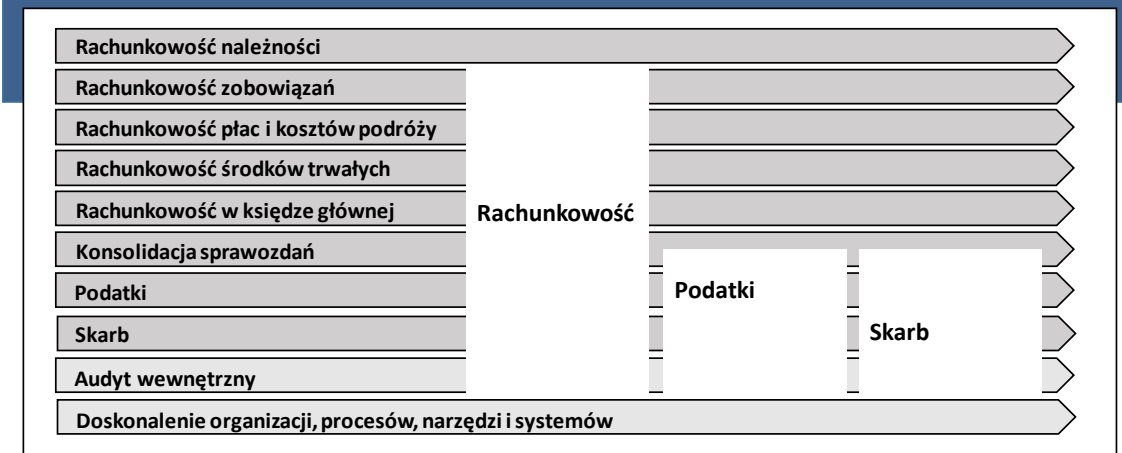
- Controlling polega na **definiowaniu celów**, **planowaniu i sterowaniu** organizacją w taki sposób, aby każdy decydent działał **zorientowany na ustalony cel**.
- Proces controllingu składa się z 10 głównych procesów controllingowych
- **Pięć** z nich to sedno pracy controllerów, są ich najważniejszymi procesami
- **Cztery** realizowane są one we współpracy z innymi funkcjami przedsiębiorstwa
- **Doskonalenie** controllingu
- Controlling **funkcyjny**

Controlling vs. finanse

Model procesu finansowego

Plan prezentacji

- Controlling według Międzynarodowego Stowarzyszenia Controllerów (ICV)
- Rola controllerów w erze digitalizacji
- Controlling Process Model 2.0 – nowoczesne podejście do controllingu
- • Istota partnerstwa biznesowego w controllingu
- Partnerstwo biznesowe z wykorzystaniem koncepcji ZPRK/RPCA

PARTNERSTWO BIZNESOWE

- Celem **konsultingu biznesowego** i wsparcia menedżerów jest **koordynacja** celów pomiędzy poszczególnymi działami i zapewnienie **racjonalności** decyzji w ramach procesu zarządczego polegającego na definiowaniu celów, planowaniu i sterowaniu.
- **Myślenie i działanie** biznesowe powinno być zakorzenione na wszystkich szczeblach zarządzania.
- Ze względu na potrzebę ciągłego rozwoju przedsiębiorstwa controllerzy stają się w coraz większym stopniu konsultantami biznesowymi **inicjującymi oraz wprowadzającymi zmiany**.

Partnerstwo biznesowe

Początek procesu

Podprocesy

Koniec procesu

Zidentyfikowana
potrzeba współdziałania

Współdziałanie i moderowanie procesów decyzyjnych

Decyzje są podjęte;
Miernik osiągnięty/
projekt zakończony

Aktywne inicjonowanie i współdziałanie w zarządzaniu
wynikami / kosztami

Inicjowanie i praca w procesach analitycznych
i optymalizacyjnych

Praca w projektach (organizacja, restrukturyzacja itp.)

Rezultat

Wsad

- Informacje o wszystkich wydarzeniach związanych z firmą (wewnętrznych i zewnętrznych)

Aktywna promocja biznesowego know-how w firmie

...

- Menedżerowie mają przejrzystość w zakresie trendów biznesowych
- Biznesowe zorientowane działania w firmie
- Dobrze uzasadnione decyzje biznesowe

Rekomendacje dotyczące **PARTNERSTWA BIZNESOWEGO**

- **Upewnij** się, że masz głęboką wiedzę dotyczącą modelu biznesowego Twojej firmy, jej procesów biznesowych, produktów, rynków, konkurencji i klientów.
- **Zapoznaj** się z celami, procesami i ogólnymi warunkami w poszczególnych obszarach biznesowych Twojej firmy.
- **Zapewnij** we wszystkich jednostkach organizacyjnych (pionach, departamentach, działach):
  - (1) orientację na cele główne firmy,
  - (2) holistyczne postrzeganie przedsiębiorstwa oraz
  - (3) rozumienie zależności pomiędzy celami różnych poziomów organizacyjnych.
- **Wyjaśnij** innym działanie narzędzi controllingowych i metod oraz używaj ich w kontekście badanego obszaru biznesowego.
- **Uczestnicz** proaktywnie w codziennej działalności biznesowej, projektach oraz rozwoju firmy i rozwoju organizacyjnym.
- **Upewnij** się, że jest controller jako kontakt/osoba odpowiedzialna za każdy obszar biznesowy.

A C B P

ADVANCED CONTROLLING
BUSINESS PARTNER

Advanced Controlling Business Partner

ACBP

ADVANCED CONTROLLING
BUSINESS PARTNER

- Zostań wysoko cenionym partnerem biznesowym
- Rozwiń i pozyskaj interdyscyplinarne oraz unikatowe kompetencje
- Poznaj oraz zastosuj najnowsze rozwiązania z controllingu i rachunkowości zarządczej
- Rozwiń sieć profesjonalnych kontaktów
- Zdobądź prestiżowy Dyplom ACBP

www.icvpolska.pl

RAMY KWALIFIKACYJNE I ŚCIEŻKA DYPLOMOWA PROGRAMU ACBP

MODUL	PROJEKT	CERTYFIKAT
MODUŁ I NOWOCZESNY CONTROLLING I CONTROLLING INWESTYCJI	3 DNI CONTROLLING INWESTYCJI	SPECJALISTA DS. CONTROLLINGU INWESTYCJI E1 P1
MODUŁ II PLANOWANIE, BUDŻETOWANIE I PROGNOZOWANIE	3 DNI BUDŻETOWANIE I PROGNOZOWANIE	SPECJALISTA DS. BUDŻETOWANIA I PROGNOZOWANIA E2 P2
MODUŁ III NOWOCZESNY RACHUNEK KOSZTÓW (ZPRK/RPCA)	4 DNI RACHUNEK KOSZTÓW	SPECJALISTA DS. RACHUNKU KOSZTÓW (ZPRK/RPCA) E3 P3
MODUŁ IV RAPORTOWANIE ZARZĄDCZE	2 DNI RAPORTOWANIE ZARZĄDCZE	SPECJALISTA DS. RAPORTOWANIA ZARZĄDCZEGO E4 P4
MODUŁ V PARTNERSTWO BIZNESOWE	4 DNI PARTNERSTWO BIZNESOWE I PREZENTACJA	DYPLOM: ACBP D5 P5

UDZIAŁ WE WSZYSTKICH 5 MODUŁACH

ZALICZENIE 4 EGZAMINÓW
REALIZACJA 5 PROJEKTÓW
DOSWIADCZENIE ZAWODOWE
ZALICZENIE EGZAMINU DYPLMOWEGO

**International
Association
of Controllers**

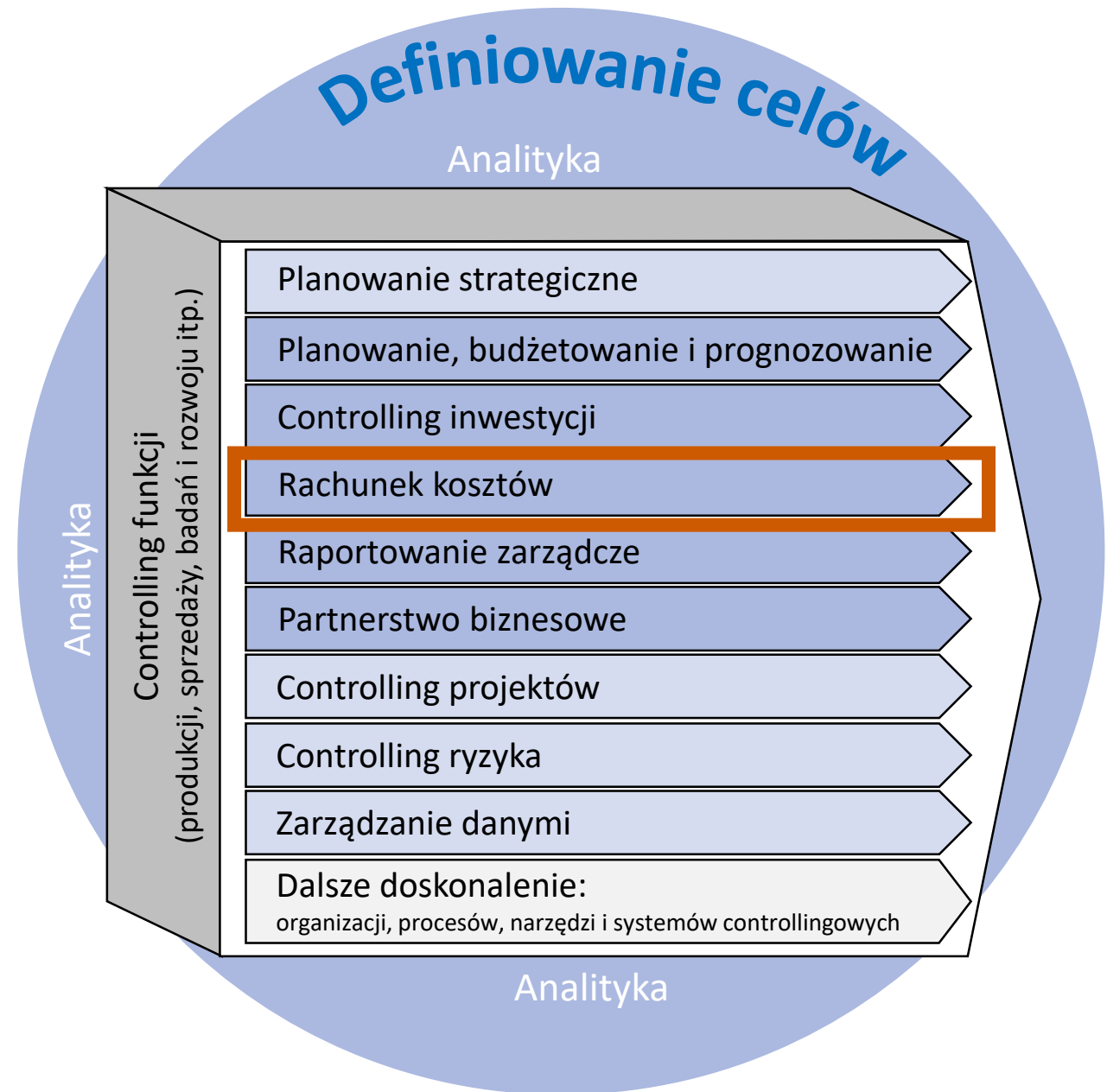
Patronat:

Plan prezentacji

- Controlling według Międzynarodowego Stowarzyszenia Controllerów (ICV)
- Rola controllerów w erze digitalizacji
- Controlling Process Model 2.0 – nowoczesne podejście do controllingu
- Istota partnerstwa biznesowego w controllingu
- ➔ • Partnerstwo biznesowe z wykorzystaniem koncepcji ZPRK/RPCA

Proces Controllingu

- Controlling Process Model 2.0.
[IGC 2018]
- Koncepcja zasobowo-
procesowego rachunku kosztów
(ZPRK/RPCA) wpisuje się w
proces „Rachunek kosztów” i
stanowi podstawę dla
pozostałych procesów głównych

Model Poziomów Dojrzałości Rachunku Kosztów

Międzynarodowa Federacja Księgowych (IFAC)

Opracowanie: T.M. Zieliński na podstawie IFAC 2009

Co moglibyśmy zrobić, aby nasza działalność była jeszcze bardziej efektywna i zyskowna?

Na których produktach zarabiamy najwięcej, a których wytwarzanie jest zbyt drogie?

Beata
Controller Produkcji,
Business Partner

Rafał
Menedżer Wydziału
Tworzyw Sztucznych

TKW nie uwzględnia kosztów magazynów surowcowych.

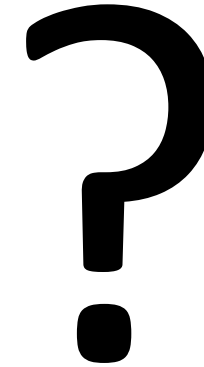
Przekroczyliśmy budżet na usługi remontowe.

Stosujemy amortyzację degresywną.

Największy narzut kosztów pośrednich
ma grupa kształtki?

Koszty pośrednie rozliczamy
proporcjonalnie do robocizny!

Mamy duże odchylenia na surowcach.

Beata
Controller Produkcji,
Business Partner

Rafał
Menedżer Wydziału
Tworzyw Sztucznych

Ile zyskamy jak skrócimy czasy przezbrojeń o 20%?

Jaki mamy stopień wykorzystania linii wytłaczania?

Ile kosztuje utrzymanie wtryskarek?

Poprawimy OEE o 10% jaka będzie z tego korzyść?

Jak przyspieszymy wytłaczanie o 10% to jak spadnie koszt wytworzenia rynien?

Zastosujemy nowe mieszanki surowcowe jak zmieni to nasze wyniki?

?

Beata
Controller Produkcji,
Business Partner

Rafał
Menedżer Wydziału
Tworzyw Sztucznych

TKW nie uwzględnia kosztów magazynów surowcowych.

Przekroczyliśmy budżet na usługi remontowe.

Stosujemy amortyzację degressywną.

Największy narzut kosztów pośrednich
ma grupa kształtki?

Koszty pośrednie rozliczamy
proporcjonalnie do robocizny!

Mamy duże odchylenia na surowcach.

Nie umiem pomóc?

Beata
Controller Produkcji,
Business Partner

Ile kosztuje utrzymanie wtryskarek?

Jaki mamy stopień wykorzystania linii wytłaczania?

Ile zyskamy jak skrócimy czasy przezbrojeń o 20%

Poprawimy OEE o 10% jaka będzie z tego
korzyść?

Jak przyspieszymy wytłaczanie o 10% to jak spadnie
koszt wytworzenia rynien?

Zastosujemy nowe mieszanki surowcowe
jak zmieni to nasze wyniki?

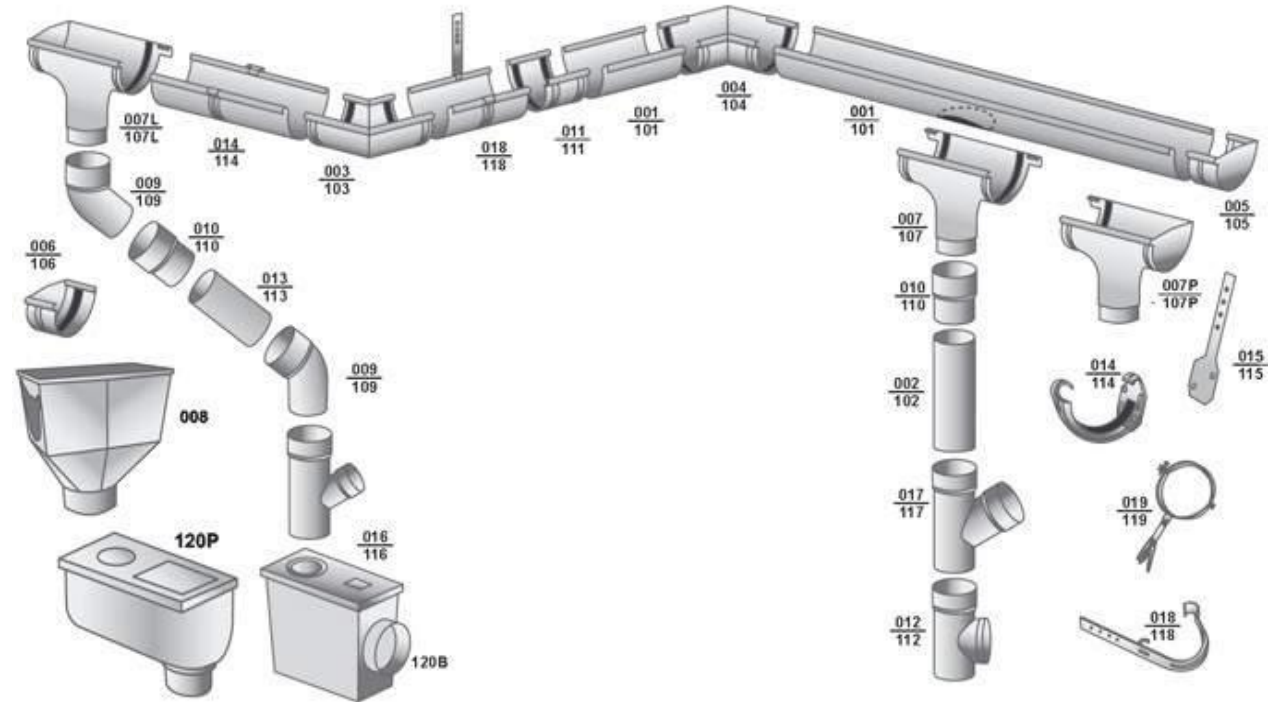
Po co nam controlling?

Rafał
Menedżer Wydziału
Tworzyw Sztucznych

Firma GUTTERPIPE

Case study

Co moglibyśmy zrobić, aby nasza działalność była jeszcze bardziej efektywna i zyskowna?

Na których produktach zarabiamy najwięcej, a których wytwarzanie jest zbyt drogie?

Beata
Controller Produkcji,
Business Partner

Rafał
Menedżer Wydziału
Tworzyw Sztucznych

Tradycyjne zarządzanie kosztami w Dziale Produkcji

Jak informacja o kosztach rodzajowych wspiera:

- Podejmowanie decyzji dotyczących usprawnień i obniżania kosztów,
- Wyodrębnianie kosztów niewykorzystanych zasobów,
- Rozliczenie przyczynowo-skutkowe kosztów do wytwarzanych produktów?

MPK 520 WYDZIAŁ TWORZYW SZTUCZNYCH (KOSZTY RODZAJOWE)		
numer konta rodzajowego	nazwa konta rodzajowego	Koszt
404-01	Wynagrodzenia	860 000 zł
402-04	Leasing	500 000 zł
405-01	Świadczenia na rzecz pracowników	360 000 zł
400-01	Amortyzacja	280 000 zł
404-02	Wynagrodzenia (umowy zlecenia)	260 000 zł
402-01	Usługi obce – remontowe	240 000 zł
401-01	Zużycie Energii Elektrycznej	180 000 zł
402-02	Czynsze i dzierżawy	160 000 zł
401-02	Zużycie materiałów	116 000 zł
402-03	Usługi obce pozostałe	100 000 zł
409-01	Pozostałe koszty rodzajowe	78 000 zł
403-03	Podatki	70 000 zł
Razem		3 204 000 zł

Zarządzanie kosztami działań/procesów w Dziale Produkcji

Jak informacja o kosztach działań wspiera:

- Podejmowanie decyzji dotyczących usprawnień i obniżania kosztów,
- Rozliczenie przyczynowo-skutkowe kosztów do wytwarzanych produktów?

Różnica pomiędzy kosztami rodzajowymi a kosztami procesów wynika z kosztów niewykorzystanych zasobów!!!

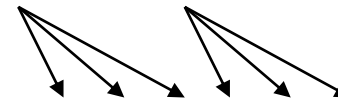
Przedstawianie informacji kosztowej w ujęciu procesów skłania menedżerów do myślenia w kategoriach optymalizacji i usprawnień.

WYDZIAŁ TWORZYW SZTUCZNYCH (DZIAŁANIA / OPERACJE)						
Indeks działania / operacji	Nazwa działania / operacji	Koszt	Wielkość	j.m.	Koszt. jedn.	Odch. (R/R)
D.01	Wytłaczanie	812 160 zł	80 000	metry bież.	10,15 zł	98,18%
D.02	Formowanie wtryskowe	507 600 zł	5 200	cykle prod.	97,62 zł	115,38%
D.03	Montowanie produktów	432 400 zł	40 000	montaże	10,81 zł	95,83%
D.04	Przezbajanie linii wytłaczania	235 000 zł	200	przezbr. linii	1 175,00 zł	83,33%
D.05	Pakowanie wyrobów	225 600 zł	9 000	opakowania	25,07 zł	106,67%
D.06	Przewożenie wyrobów do magazynu	225 600 zł	4 000	jedn. log.	56,40 zł	103,45%
D.07	Przygotowywanie mieszanek surowcowych	169 200 zł	11 000	tony miesz.	15,38 zł	96,26%
D.08	Przezbajanie wtryskarek	150 400 zł	80	przezbr. wtr.	1 880,00 zł	111,11%
D.09	Stabilizowanie produkcji wytłaczania	141 000 zł	200	przezbr. linii	705,00 zł	93,75%
D.10	Kontrolowanie jakości produkcji	112 800 zł	800	kontrole	141,00 zł	125,00%
Razem		3 011 760 zł				

Od rodzajowego do procesowego rachunku kosztów

- Pytanie:
  - Jak przyczynowo-skutkowo rozliczyć koszty rodzajowe na procesy?
- Odpowiedź:
  - Do rozliczenia kosztów rodzajowych na procesy potrzebne są Centra Kosztów Zasobów.
- Brak odpowiedniego ujęcia zasobów w rachunku kosztów jest jedną z podstawowych przyczyn niepowodzeń wdrażania ABC.

MPK 520 WYDZIAŁ TWORZYW SZTUCZNYCH (KOSZTY RODZAJOWE)		
numer konta rodzajowego	nazwa konta rodzajowego	Koszt
404-01	Wynagrodzenia	860 000 zł
402-04	Leasing	500 000 zł
405-01	Świadczenia na rzecz pracowników	360 000 zł
400-01	Amortyzacja	280 000 zł
404-02	Wynagrodzenia (umowy zlecenia)	260 000 zł
402-01	Usługi obce – remontowe	240 000 zł
401-01	Zużycie Energii Elektrycznej	180 000 zł
402-02	Czynsze i dzierżawy	160 000 zł
401-02	Zużycie materiałów	116 000 zł
402-03	Usługi obce pozostałe	100 000 zł
409-01	Pozostałe koszty rodzajowe	78 000 zł
403-03	Podatki	70 000 zł
Razem		3 204 000 zł

WYDZIAŁ TWORZYW SZTUCZNYCH (DZIAŁANIA / OPERACJE)						
Indeks działania / operacji	Nazwa działania / operacji	Koszt	Wielkość	j.m.	Koszt. jedn.	Odch. (R/R)
D.01	Wytlaczanie	812 160 zł	80 000	metry bież.	10,15 zł	98,18%
D.02	Formowanie wtryskowe	507 600 zł	5 200	cykle prod.	97,62 zł	115,38%
D.03	Montowanie produktów	432 400 zł	40 000	montaże	10,81 zł	95,83%
D.04	Przezbajanie linii wytłaczania	235 000 zł	200	przezbr. linii	1 175,00 zł	83,33%
D.05	Pakowanie wyrobów	225 600 zł	9 000	opakowania	25,07 zł	106,67%
D.06	Przewożenie wyrobów do magazynu	225 600 zł	4 000	jedn. log.	56,40 zł	103,45%
D.07	Przygotowywanie mieszanek surowcowych	169 200 zł	11 000	tony miesz.	15,38 zł	96,26%
D.08	Przezbajanie wtryskarek	150 400 zł	80	przezbr. wtr.	1 880,00 zł	111,11%
D.09	Stabilizowanie produkcji wytłaczania	141 000 zł	200	przezbr. linii	705,00 zł	93,75%
D.10	Kontrolowanie jakości produkcji	112 800 zł	800	kontrole	141,00 zł	125,00%
Razem		3 011 760 zł				

Centra Kosztów Zasobów w Dziale Produkcji

Układ zasobowy kosztów
pozwala na poprawne:

- wyodrębnienie kosztów niewykorzystanych zasobów,
- kalkulacje stawek zużycia i wykorzystania zasobów produkcyjnych.

Centra kosztów zasobów stanowią podstawę przyczynowo-skutkowych kalkulacji kosztów oraz bazę do zarządzania kosztami i wykorzystaniem zasobów organizacyjnych.

MPK 520 WYDZIAŁ TWORZYW SZTUCZNYCH (ZASOBY)						
indeks Centrum Kosztu Zasobu	nazwa Centrum Kosztu Zasobu	Koszt	Wielkość zużycia (wykorz.)	j.m.	Koszt. jedn.	% wykorzyst.
520-01	Operatorzy Wtryskarek	642 000 zł	35 000	rbh	18,34 zł	87,50%
520-02	Operatorzy Linii Wyłaczania	498 000 zł	19 000	rbh	26,21 zł	95,00%
520-03	Linie produkcyjne 150	420 000 zł	900	mh	466,67 zł	94,74%
520-04	Wtryskarki 150	340 000 zł	2 700	mh	125,93 zł	93,10%
520-05	Zespół ds. Przebrojeń	250 000 zł	2 400	rbh	104,17 zł	97,96%
520-06	Hala Produkcyjna	210 000 zł	6 000	m2	35,00 zł	88,24%
520-07	Gaz technologiczny	190 000 zł	76 000	m3	2,50 zł	100,00%
520-08	Energia Elektryczna	180 000 zł	360 000	kwh	0,50 zł	100,00%
520-09	Pozostałe zasoby	140 000 zł	10 000	tony prod.	14,00 zł	100,00%
520-10	Mieszalniki	130 000 zł	900	mh	144,44 zł	75,00%
520-11	Wózki widłowe czołowe	90 000 zł	1 350	mth	66,67 zł	90,00%
520-12	Wózki widłowe boczne	74 000 zł	1 080	mth	68,52 zł	90,00%
520-13	Silosi do granulatu PCV	40 000 zł	200	m3	200,00 zł	80,00%
Razem		3 204 000 zł				

Koszty rodzajowe ujmowane na poziomie jednorodnych zasobów produkcyjnych

MPK 520 WYDZIAŁ TWORZYW SZTUCZNYCH (KOSZTY RODZAJOWE)		
numer konta rodzajowego	nazwa konta rodzajowego	Koszt
404-01	Wynagrodzenia	860 000 zł
402-04	Leasing	500 000 zł
405-01	Świadczenia na rzecz pracowników	360 000 zł
400-01	Amortyzacja	280 000 zł
404-02	Wynagrodzenia (umowy zlecenia)	260 000 zł
402-01	Usługi obce – remontowe	240 000 zł
401-01	Zużycie Energii Elektrycznej	180 000 zł
402-02	Czynsze i dzierżawy	160 000 zł
401-02	Zużycie materiałów	116 000 zł
402-03	Usługi obce pozostałe	100 000 zł
409-01	Pozostałe koszty rodzajowe	78 000 zł
403-03	Podatki	70 000 zł
Razem		3 204 000 zł

MPK 520 WYDZIAŁ TWORZYW SZTUCZNYCH (ZASOBY)						
indeks Centrum Kosztu Zasobu	nazwa Centrum Kosztu Zasobu	Koszt	Wielkość zużycia (wykorz.)	j.m.	Koszt. jedn.	% wykorzyst.
520-01	Operatorzy Wtryskarek	642 000 zł	35 000	rbh	18,34 zł	87,50%
520-02	Operatorzy Linii Wylączania	498 000 zł	19 000	rbh	26,21 zł	95,00%
520-03	Linie produkcyjne 150	420 000 zł	900	mh	466,67 zł	94,74%
520-04	Wtryskarki 150	340 000 zł	2 700	mh	125,93 zł	93,10%
520-05	Zespół ds. Przebrojeń	250 000 zł	2 400	rbh	104,17 zł	97,96%
520-06	Hala Produkcyjna	210 000 zł	6 000	m2	35,00 zł	88,24%
520-07	Gaz technologiczny	190 000 zł	76 000	m3	2,50 zł	100,00%
520-08	Energia Elektryczna	180 000 zł	360 000	kwh	0,50 zł	100,00%
520-09	Pozostałe zasoby	140 000 zł	10 000	tony prod.	14,00 zł	100,00%
520-10	Mieszalniki	130 000 zł	900	mh	144,44 zł	75,00%
520-11	Wózki widłowe czolowe	90 000 zł	1 350	mh	66,67 zł	90,00%
520-12	Wózki widłowe boczne	74 000 zł	1 080	mh	68,52 zł	90,00%
520-13	Silosy do granulatu PCV	40 000 zł	200	m3	200,00 zł	80,00%
Razem		3 204 000 zł				

Koszty zasobów rozliczane w oparciu o wielkości operacyjne ich zużycia (wykorzystania)

WYDZIAŁ TWORZYW SZTUCZNYCH (DZIAŁANIA / OPERACJE)						
Indeks działania / operacji	Nazwa działania / operacji	Koszt	Wielkość	j.m.	Koszt. jedn.	Odcz. (R/R)
D.01	Wytłaczanie	812 160 zł	80 000	metry bież.	10,15 zł	98,18%
D.02	Formowanie wtryskowe	507 600 zł	5 200	cykle prod.	97,62 zł	115,38%
D.03	Montowanie produktów	432 400 zł	40 000	montaże	10,81 zł	95,83%
D.04	Przezbajanie linii wytłaczania	235 000 zł	200	przebr. linii	1 175,00 zł	83,33%
D.05	Pakowanie wyrobów	225 600 zł	9 000	opakowania	25,07 zł	106,67%
D.06	Przewożenie wyrobów do magazynu	225 600 zł	4 000	jedn. log.	56,40 zł	103,45%
D.07	Przygotowywanie mieszanek surowcowych	169 200 zł	11 000	tony miesz.	15,38 zł	96,26%
D.08	Przezbajanie wtryskarek	150 400 zł	80	przebr. wtr.	1 880,00 zł	111,11%
D.09	Stabilizowanie produkcji wytłaczania	141 000 zł	200	przebr. linii	705,00 zł	93,75%
D.10	Kontrolowanie jakości produkcji	112 800 zł	800	kontrole	141,00 zł	125,00%
Razem		3 011 760 zł				

Koszty działań rozliczane w oparciu o wielkości ich wykonania

KOSZTY I RENTOWOŚĆ PRODUKTÓW								
numer produktu	nazwa produktu	Koszt całkowity wytworzenia	Koszt stały wytworzenia	Koszt zmienny wytworzenia	Przychód	Marża I stopnia	Marża I stopnia	Marża I st. K. zmienne
P.01	Rynna dachowa brąz 4m (75mm)	963 763 zł	520 432 zł	443 331 zł	1 128 000 zł	164 237 zł	14,56%	60,70%
P.02	Rynna dachowa czerwień 4m (75mm)	843 293 zł	455 378 zł	387 915 zł	800 880 zł	- 42 413 zł	-5,30%	51,56%
P.03	Rura Spustowa brąz 4m (75mm)	632 470 zł	341 534 zł	290 936 zł	727 560 zł	95 090 zł	13,07%	60,01%
P.04	Lej spustowy brąz (75mm)	391 529 zł	211 426 zł	180 103 zł	366 600 zł	- 24 929 zł	-6,80%	50,87%
P.05	Narożnik wewnętrzny czerw. (75mm)	180 706 zł	97 581 zł	83 125 zł	225 600 zł	44 894 zł	19,90%	63,15%
Razem		3 011 760 zł	1 626 350 zł	1 385 410 zł	3 248 640 zł	236 880 zł	7,29%	57,35%

Koszty niewykorzystanych zasobów	192 240 zł
Zysk ze sprzedaży [zł]	44 640 zł
Zysk ze sprzedaży [%]	1,37%

Koszty niewykorzystanych zasobów

Zasobowo-procesowy rachunek kosztów (ZPRK/RPCA)

- Przyczynowo skutkowa kalkulacja kosztów.
- Wyodrębnianie kosztów niewykorzystanych zasobów.
- Wielowymiarowa analiza kosztów.
- Wspólny język menedżera i controllera – partnera biznesowego.

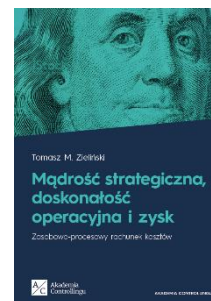

Autor: **Tomasz M. Zieliński**

Tytuł: **Zasobowo-procesowy rachunek kosztów. ZPRK/RPCA**

Książka jest doskonałym oraz kompletnym zbiorem teoretycznej i praktycznej wiedzy na temat zaawansowanego zasobowo-procesowego rachunku kosztów (ZPRK/RPCA)

967 stron

Autor: **Tomasz M. Zieliński**

Tytuł: **Mądrość strategiczna, doskonałość operacyjna i zysk.**

Książka zawiera podstawy zasobowo-procesowego rachunku kosztów

272 strony

Czy Ty jesteś **partnerem** **biznesowym** menedżerów?

dr Tomasz M. Zieliński
Dyrektor Zarządzający ICV POLSKA
Międzynarodowe Stowarzyszenie Controllerów (ICV)